

ἄλωνα ἡ, Ἄνδρ. Ἰκαρ. Κάρπ. Τσακων. *ἄωνα* Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *ἄλω*ς. Ἡ αἰτιατ. *ἄλωνα*ν καὶ μεσν. Πβ. Διήγ. παιδιόφρ. στ. 596 (ἔκδ. Wagner σ. 161) «εἰς ἄμαξαν, εἰς ἄλωνα καὶ εἰς τὴν ἀροτρίαν».

1) Ἀλώνιον ἔνθ' ἀν.: Ἐπόλυκες τὰ βούγια κ' ἐγιάησα ἔς τὴν ἄλωνα (βούγια = βόδια, ἐγιάησα = ἐπῆγαν) Κάρπ. || Φρ. Ἐρέτιζε ἄωνα τζ' ἔγ' ἄωνοῦ (εὐρῆκεν ἄλώνιον καὶ ἄλωνίζει, ἦτοι εὐρεν εὐρὺ στάδιον δράσεως ἢ μεγάλη ἐφόδια σπατάλης) Τσακων. Ἐμποίτζε νι ἄωνα τὰν τζέα σι (τὸ ἔκαμε ἄλώνιον τὸ σπίτι του, ἦτοι ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ξένους νὰ σπαταλοῦν τὰ ἑαυτοῦ) αὐτόθι. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κύπρ. 2) Ὁ πλακόστρωτος κύκλος τοῦ ἐλαιομύλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου περιστρέφεται ἡ ὀρθία μυλόπετρα Τσακων.

3) Ὁ κύκλος τῆς σελήνης Τσακων.

Πβ. *ἄλώνι*.

ἄλώνα ἡ, Κρήτ. Λέσβ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *ἄλώνι*.

Μεγα ἄλώνιον ἔνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Kodò καὶ δὲν εὐρέθηκε κλωστή μὲ τὴ βελόνα
νὰ ράψῃς τὴ βατζάκα σου ἀπὸν ἔναι σὰν ἄλώνα;

(σκαμπτικόν. *kodò* = ἄραγε) Κρήτ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Κύθν. Ρόδ.

ἄλωνάκι τό, κοιν. ἄλωνάκ' βόρ. ἰδιώμ. ἄλωνάτσι ἐνιαχ. ἄλωνάτσι Πελοπν. (Τρίκκ.) ἄωνάκι Θράκ. (Ταΐφ.) ἄωνάτζι Τσακων.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *ἄλώνι* διὰ τῆς καταλ. -άκι.

1) Μικρὸν ἄλώνιον κοιν. καὶ Τσακων. 2) Μικρὸν ἐπίπεδον μέρος ἐπὶ ἐδάφους πρानοῦς ἢ εἰς τὸ μέσον κλίμακος Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλωνάκι πολλαχ. Ἀλωνάκ' Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀλωνάκια πολλαχ. Ἀωνάκια Χίος. 3) Παιδιά, καθ' ἣν τὰ παιδιά κρατοῦνται διὰ τῶν χειρῶν σχηματίζοντα κύκλον καὶ κινοῦνται ὅτε μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ, ὅτε δὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ ἄδουν:

γῦρο γῦρο τ' ἄλωνάκι | τοῦ παπᾶ τὸ κουταλάκι

Ἀμοργ. Ἐν Τρικκ. ἄδουν εἰς τὴν ἰδίαν παιδιάν:

γῦρο γῦρο τ' ἄλωνάτσι | τοῦ παπᾶ τὸ χουλιμαράτσι.

4) Παιδιά παιζομένη ὡς ἐξῆς. Ἐπὶ ἐδάφους ἐπιπέδου οἱ παῖκται διαγράφουν κύκλον καλούμενον ἄλωνάκι. Κατόπιν διαιροῦνται εἰς δύο ομάδας, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ μία εἰσέρχεται εἰς τὸν κύκλον, ἢ δὲ ἄλλη μένει ἐκτὸς αὐτοῦ. Εἰς τῶν παικτῶν τῆς ἐξωτερικῆς ομάδος ἔχων σφαῖραν κεκρυμμένην εἰς τὸν κόλπον προσπαθεῖ νὰ κτυπήσῃ μὲ αὐτὴν τινὰ τῶν ἐντὸς τοῦ κύκλου, ὃ δὲ ἐκάστοτε κτυπώμενος ἐξέρχεται. Ἐν ἀποτυχίᾳ τῆς βολῆς ἄλλος ἐκ τῶν ἔξω ἀντικαθιστᾷ τὸν βάλλοντα. Ἡ ἐντὸς τοῦ κύκλου ὁμάς ἀντικαθιστᾷ τὴν ἐκτὸς αὐτοῦ, ἂν αὕτη κατορθώσῃ νὰ κτυπήσῃ ὅλους τοὺς ἐντὸς Εὐβ. (Ἀγία Ἄνν.) β) Παιδιά παιζομένη ὡς ἐξῆς. Μαθήτριοι συμπλέκουσαι τὰς χεῖρας σχηματίζουν κύκλον λεγόμενον ἄλωνάκι. Μία παίκτρια ἐξερχομένη περιέρχεται τὸ ἄλωνάκι προσπαθοῦσα νὰ κτυπήσῃ μίαν τῶν εὐρισκομένων ἐντὸς. Τότε ἡ κτυπήσασα καὶ ἡ κτυπηθεῖσα τρέχουν κατ' ἀντίστροφον διεύθυνσιν πέραξ τοῦ κύκλου προσπαθοῦσαι τίς νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τῆς κτυπηθείσης. Ἡ ἀποτυχοῦσα συνεχίζει ἐξωθεν τὴν παιδιάν ἐνιαχ. 5) Παιδιά παι-

ζομένη ὡς ἐξῆς. Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κύκλος ἔχων ἀκτῖνα περίπου 0,10 — 0,15 μ., ἐντὸς τοῦ ὁποίου βάλλουν οἱ παῖκται εἰς γραμμὴν ἢ σωρὸν ἰσάριθμα καρύδια. Ἐπειτα ἀπὸ ὀρισμένου σημείου ἀρχίζουν νὰ ρίπτουν πρὸς τὸν κύκλον ἄλλο καρύδιον μὴ ἀλλὰ καλούμενον ὀριζομένης δι' ἰδιαιτέρου τρόπου τῆς σειρᾶς προτεραιότητος. Ὁ κατορθώνων νὰ ἐκβάλῃ ἐκτὸς τοῦ κύκλου καρύδια λαμβάνει αὐτὰ Πελοπν. (Γορτυν.)

ἄλωνάπι τό, ἀμάρτ. *ἄλωνάπ'* Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἄλώνι* καὶ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *ἄπιον*.

Εἶδος εὐμεγέθους ἀπίου ἔχοντος τὸ ἀντίθετον πρὸς τὸν μίσχον μέρος πλατύ.

ἄλωναρζά ἡ, Κέρκ. Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἄλώνι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αρζά.

1) Τὸ περιεχόμενον ἑνὸς ἄλωνίου Κέρκ.: Φρ. Ἐφαγε μὴν ἄλωναρζά (ὑπὲρ κόρον). 2) Συνεκδ. μεγάλη ποσότης Παξ.: Μία ἄλωναρζά σῦκα.

ἄλωναριάζομαι Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. Ἀλωνάρις, δι' ὃ ἰδ. ἄλωνάρις.

Πάσχω ἐξ ἡλιάσεως κατὰ τὸν μῆνα Ἀλωνάριν, ἦτοι τὸν Ἰούλιον.

ἄλωναριάτικα ἐπίρρ. ἐνιαχ. ἄλωναριάτ'κα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄλωναριάτικος.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἀλωνάριν, ἦτοι τὸν Ἰούλιον: Ἀλωναριάτ'κα κατέβ'κι ἔς τὰ χ'μαδεῖα.

ἄλωναριάτικος ἐπίθ. Ἰων. (Κρήν.) Κεφαλλ. ἄλωναριάτ'κους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. Ἀλωνάρις, δι' ὃ ἰδ. ἄλωνάρις.

Ὁ ἀνήκων εἰς τὸν μῆνα Ἰούλιον ἔνθ' ἀν.: Ἀλωναριάτικη ἀχλαδὰ (τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς ὠριμάζει κατὰ τὸν Ἰούλιον) Κρήν.

ἄλωνάρικος ἐπίθ. Λεξ. Βυζ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἄλώνι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρικος.

Ὁ ἀνήκων εἰς τὸ ἄλώνιον. Πβ. ἄλωνιάρης, ἄλωνιστικός.

ἄλωνάρις ὁ, Ἡπ. Κρήτ. Σίφν. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. Ἀλωνάρις σύννηθ. Ἀλωνάρις Μακεδ. (Πάγγ.) Ἀλωνάρις Ἡπ. (Ἰωάνν. Ζαγόρ.) Μακεδ. (Σιάτ. Χαλκιδ.) κ. ἄ. Ἀλωνάρι Ἀπουλ. (Καλημ. κ. ἄ.) Ἀωνάρι Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἄλώνι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ. (λ. μῆνες τῆς Ἑλλάδος).

1) Ὁ ἄλωνίζων, ἄλωνιστής Ἡπ. Κρήτ. Σίφν. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. 2) Ὁ μὴν Ἰούλιος (διότι κατὰ τοῦτον ἄλωνίζουσι) σύννηθ. καὶ Ἀπουλ. (Καλημ. κ. ἄ.) Τσακων.: Παροιμ.

Ἀλωνάρις τ' ἄλωνίζει | κί Αὐγουστος τὰ ξεχωρίζει
(οἱ τρώγοντες ὑπερβολικῶς ὀπώρας κατὰ μῆνα Ἰούλιον ὑπόκεινται εἰς ἀσθενείας μέχρι τέλους Αὐγούστου) Ἀθῆν.

Ἔτσι τό 'χει τὸν λινάρι | γιὰ ν' ἀνθῇ τὸν Ἀλωνάρι

